

онлайн-шопінгу – це дозволить збільшити обсяг продажів та закріпити в очах споживачів стабільну привабливість;

– впровадження нової техніки або її вдосконалення, що призведе до інтенсивнішого використання виробничих ресурсів, покращення технології і організації, за яких рівень собівартості виробництва знизиться і змінить політику ціноутворення підприємства;

– більш раціональне використання ресурсів – зменшення відходів виробництва та відсотку браку;

– забезпечення себе передоплатою клієнтів при виготовленні меблів під замовлення – хоча б за вартість матеріалів чи якусь страхову суму, яка зможе покрити збитки, понесені при відмові клієнта від товару [2].

За дотримання всіх рекомендацій підприємства меблевого ринку зможуть стабільно отримувати прибуток та з кожним роком покращувати показники економічної діяльності через мінімізацію та раціоналізацію витрат, підвищення продуктивності праці, формування привабливого іміджу та вдосконалення асортименту.

Список використаних джерел:

1. Гринько Т. В. Наукові підходи до оцінки ефективності діяльності суб'єктів підприємництва / Т. В. Гринько, Д. Д. Головка // Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics». – 2018. – №11. – С. 51–57.
2. Наконечна А. Виробництво та реалізація меблів в Україні / А. Наконечна // Товари і ринки. – 2011. – №1. – С. 82–90.

К. е. н. Михайленко О. Г., Гордієнко О. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

НОВА ЕКОНОМІЧНА МОДЕЛЬ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

У сучасному світі широко використовується модель лінійної економіки, яку дотримувались, до недавнього часу, майже усі уряди країн та яку брали за основу усі підприємства. Лінійна економічна модель означає, що природні ресурси видобуваються, переробляються, споживаються і викидаються на звалище. Це робить природне багатство кожної країни біднішим, а через те, що всі споживачі сьогодні належать до суспільства споживання, тобто до суспільства, яке використовує товари не за дійсними потребами, а для того щоб спожити якомога більше товарів, виробники повинні нарощувати обсяги свого виробництва,

тобто видобувати все більше ресурсів та залишати все більше сміття. Очевидно, що така економічна модель не може існувати вічно, а планета вже сьогодні не може оговтатись від катастрофічних наслідків, спровокованих такою поведінкою виробників і споживачів. Питання вибору альтернативної економічної моделі стає все дедалі гострішим. У 1966 р. Кеннетом Е. Боулдінгом було запропоновано застосування альтернативної моделі – моделі циркулярної економіки, яка відображена на рис. 1.

Рис. 1. Циркулярна економічна модель

Циркулярна економіка відрізняється тим, що не передбачає створення відходів, що не піддаються переробці, а отже не створюється сміття і ресурси, які потрапляють в економічну систему, постійно обертаються в ній. Такий цикл нагадує біологічний природний цикл, коли кінець одних ресурсів означає появу і розвиток інших. В такій економічній моделі, споживання відбувається на прикладі основних біологічних циклів, де харчові продукти та матеріали біологічного походження (наприклад, бавовна або деревина) призначені для зворотної подачі в систему через процеси компостування та анаеробного перетравлення. Технічні цикли мають постійно відновлювати продукти, компоненти, матеріали, забезпечуючи це шляхом повторного використання, переробки, ремонту, або у крайньому випадку – утилізації [1].

Два основних драйвери, що зрушують процеси переходу до нової економічної моделі – відповідна державна політика та впровадження «зелених» технологій та інновацій у виробничий цикл підприємств. Лідерами з такого руху є країни ЄС, які за допомогою державного регулювання стимулюють підприємства ставати на «зелений» шлях. Найглобальнішим прикладом є виникнення промислового симбіозу. Промисловий симбіоз – це використання однією компанією або сектором відходів або інших побічних продуктів іншої компанії,

включаючи енергію, воду, логістику та матеріали тощо. Наприклад, це може бути використання продовольчих відходів сектора громадського харчування, для годування сільськогосподарських тварин або використання нетоксичних промислових відходів для виробництва енергії шляхом спалення [2].

«Піонером» з промислового симбіозу стала Великобританія, одна з національних компаній, яка виробляє кондиціонери для автомобілів та системи охолодження двигунів, виробляє небезпечні відходи на основі фтористого калію, які, в свою чергу, використовує інша національна компанія, для переробки алюмінію. Завдяки цієї домовленості, шкідливі відходи скорочуються на 15 т на рік, а витрати на утилізацію відходів зменшуються на 30 000 фунтів стерлінгів (36 000 євро). У рамках промислового симбіозу, виникають екопромислові парки. Екопромисловий парк – промисловий парк, в якому підприємства співпрацюють один з одним і з місцевим населенням з метою скорочення кількості відходів та забруднення навколишнього середовища, ефективного спільного використання ресурсів (інформації, матеріалів, енергії, інфраструктури, природних ресурсів), а також досягнення сталого розвитку для підвищення економічної ефективності і поліпшення якості навколишнього середовища. Працюючи разом, виробники сподіваються отримати колективний ефект, що перевищує той, який вони мали б окремо. Найбільш відомим парком є Калундборг (Kalundborg) у Данії. Основою цього промислового симбіозу є чотири ключові галузі промисловості міста – електростанція Asnaes, нафтоочисний завод Statoil, фармацевтична компанія Novo Nordisk і виробник гіпсокартону Gyproc, які в сукупності зі споживачами в межах муніципалітету торгують відходами та енергетичними ресурсами, а також перетворюють побічні продукти в сировину. Компанії, що знаходяться за межами муніципалітету, також беруть участь у цих процесах. Розвиток такого симбіозу обумовлений тим, що підприємства отримують економічну вигоду від своїх побічних продуктів і мінімізують витрати, пов'язані з дотриманням жорстких екологічних норм. Центром цього симбіозу є найбільша в Данії електростанція Asnaes. Основними досягненнями Калундборга є скорочення споживання ресурсів і значне зниження антропогенного навантаження. Обмін відходами включає близько 2,9 млн т матеріалів на рік; колективне споживання води скоротилося на 25%, зокрема, електростанція скоротила попит на воду на 60% за рахунок її повторного використання [3].

До нових тенденцій розвитку підприємництва у ЄС швидко пристосовуються різні стартапи, які, відповідно, є більш гнучкими ринковими одиницями. Прикладом такої практики є стартап ResQClub. Його мета – не дати якісній їжі

та продуктам стати відходами. Завантажуючи мобільний додаток, користувач буде отримувати повідомлення з місцевих ресторанів, які вже збираються викинути їжу. Користувач буде мати змогу придбати страви з ресторану, які планується утилізувати, за нижчою ціною [4]. Більшість стартапів фокусується на вирішенні проблем енергоефективності. Наприклад, Valtavalo забезпечує своїх клієнтів енергоефективними освітлювальними рішеннями. Інша фірма, яка працює в цій сфері – Savosolar – фінська компанія, яка виробляє найефективніші у світі сонячні теплові колектори. Україна також поступово залучається до розвитку «зеленого» підприємництва. Наприклад, мережа хімчисток КИМС з листопада 2018 року вирішила переробляти поліетиленові пакети. Компанія пропонує своїм клієнтам в обмін на їх поліетиленові пакети знижку по всій мережі [5].

Отже, сьогодні можна казати про нові «зелені» тенденції розвитку підприємництва. Поступово усі країни світу залучаються до такого руху. Європейський Союз, як лідер у цьому напрямку, вже демонструє ефективні маленькі проекти, та дуже корисні і вражаючі глобальні проекти, як наприклад промисловий симбіоз. Це свідчить про зростання кооперації у підприємницькій діяльності та перебудову економічної системи в цілому.

Список використаних джерел:

1. What is a circular economy [Electronic resource]. – Режим доступу: <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/circular-economy/concept>
2. Industrial symbiosis: realizing the circular economy [Electronic resource]. – Режим доступу: https://ec.europa.eu/environment/ecoap/about-eco-innovation/experts-interviews/20140127_industrial-symbiosis-realising-the-circular-economy_en
3. Екопромислові парки як інструмент системи управління відходами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://mer.fem.sumdu.edu.ua/content/articles/issue_18/OLEKSIY_V_POLOVYAN_MARINA_G_KAZAKOVAEco_Industrial_Parks_as_a_Tool_of_Waste_Management_System.pdf
4. ResQ Club [Electronic resource]. – Режим доступу: <https://www.resq-club.com/en/>
5. КИМС – Хімчистка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kims.com.ua/ru#main>